

BIJZONDERE SCHOLEN

Huib D. Minderhoud

Zoals we al konden lezen in "Onderwijs, ligplaatsen en burgemeesters" in het decembernummer 2001 van ons tijdschrift, had de Rijks Lagere Landbouwschool in 1948 de wijk moeten nemen naar Dalen. Er moest volgens afspraak plaats gemaakt worden voor een christelijke school van de Drentse CBTB. Directeur R.J. de Haan (oud-hoofd van de Koningin Wilhelminaschool) vertrok dus en nam bijna alle leerlingen mee. Zo kwam het, dat de nieuw benoemde directeur J. van den Hof nog maar vier leerlingen over had, toen hij op 1 mei 1948 zijn nieuwe functie aanvaardde. Omdat de overgenomen huisvesting in een haveloos lokaal van het uit 1880 daterende gebouw van de Nederlands Hervormde school niet bepaald ideaal was, moest er veel geïmproviseerd worden.

Toch wist Van den Hof door veel huisbezoek en een grote persoonlijke inzet zijn school "op de rails te krijgen". Een grote groep nieuwelingen meldde zich in september aan en via een tussentijds bevorderingssysteem had hij al spoedig een eerste, een tweede, een derde en een jaar later ook nog een vierde klas. De eerste klas kwam twee dagen per week en de tweede, de derde en de vierde elk één dag en zo was de schoolweek precies gevuld.

Al snel werden pogingen in het werk gesteld om een nieuwe school te bewerkstelligen. Dat viel niet mee zo kort na de Tweede Wereldoorlog, maar de CBTB was, evenals de katholieke en de algemene agrarische bond, een organisatie met veel invloed. Voortdurend de volstrekt onvoldoende huisvesting en het groeiend aantal leerlingen benadrukkend, gelukte het al in 1953 de benodigde urgentieverklaring te verkrijgen. Een jaar later verrees naar een ontwerp van het Coevorder architectenbureau Wierenga aan de Poppenharelaan een mooi, doelmatig schoolgebouw. In laagbouw, met drie leslokalen en een praktijkruimte, stond het aan de rand van het Van Heutszpark ook nog op een landelijke plaats. De wijken Lootuinen en Poppenhare bestonden immers nog niet. De bouwkosten bedroegen f 94.550,- inclusief f 20.141,- voor de aangebouwde directeurswoning en f 6.000,- voor de centrale verwarming. De school werd na voltooiing feest-

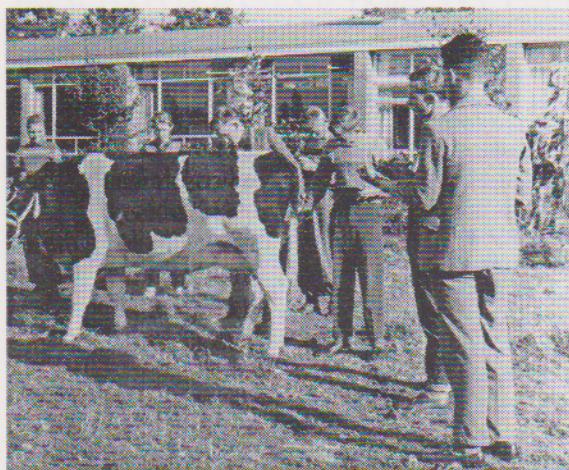


De Chr. Lagere landbouwschool

lijk door burgemeester Feith aan het CBTB bestuur overgedragen. Vijf jaar later waren er behalve de directeur al twee leraren met een volledige dagtaak en verschillende vakleerkrachten aan de school verbonden. Het was de eerste nieuw gebouwde school in Coevorden na de oorlog; een bijzondere school dus, ook vanwege uiterlijk en omgeving en natuurlijk door de bestuursvorm.

De tweede was de Prinses Marijkeschool van de Stichting Kleuterschool Volksonderwijs.

Gedwongen door de voortdurende weigering van het gemeentebestuur zelf te voorzien in openbaar kleuteronderwijs, had de Vereniging voor Volksonderwijs een stichting gevormd, die in



Praktijkles in het park.

1937 een eigen bijzonder-neutrale kleuterschool ging besturen. Ook hier was de huisvesting slecht. Had de Chr. Kleuterschool sinds 1931 de beschikking over aangepaste vergaderruimte in het gebouw Rehoboth aan de Krimweg en de R.Kath. kleuterschool sinds 1934 over nog ruimere lokalen in het Sint-Antoniusgebouw, Volksonderwijs moest zich behelpen met een huis in de Friesestraat. Beneden in de "kamer en suite"-situatie deed de voorste kamer dienst als leslokaal en de achterste als speellokaal, terwijl er boven nog een kamer als leslokaal gebruikt werd. Jarenlang zwaaide hier mejuffrouw A.C. Peters de scepter als hoofdleidster. Na de oorlog was het vooral voorzitter H. Lambrechts, die zich inspande om een nieuwe kleuterschool te verwezenlijken. Lambrechts, in het dagelijks leven drogist, maakte zich zeer verdienstelijk voor de Coevorder gemeenschap. Zo was hij o.a. afdelingsvoorzitter van het Groene Kruis, secr.-penningmeester van de Coevorder Middenstandscentrale en secretaris van de Coevorder handelsvereniging. Samen met de in Coevorden zeer bekende onderwijzeres "Juffrouw" Martha de Reiger als secretaresse, vestigde hij voortdurend de aandacht op de slechte omstandigheden, waaronder "zijn" kleuterschool moest functioneren. Gebrek aan financiën verhinderde echter voortdurend de nieuwbouwplannen. Als een geschenk uit de hemel kwam toen in 1955 de Wet op het Kleuteronderwijs tot stand, die

bepaalde dat de kosten van gebouwen, leermiddelen en exploitatie voortaan, evenals bij het lager onderwijs, voor rekening van de gemeente kwamen. Vooruitlopend hierop diende het bestuur, gesteund door de kleuteronderwijsinspectie, een verzoek tot medewerking aan het bouwen van een nieuwe school in, dat direct na het aannemen van de wet ingewilligd werd. Hierdoor kon nog in 1955 gebouwd worden op een schitterende locatie aan de voormalige buitenste vestinggracht, op Biezenbrugstraat 18. De Coevorder architect H.Benninck ontwierp een voor die tijd uiterst modern gebouw, dat door de Coevorder aannemer A.Stock voor f 52.868,- gebouwd werd. De school bestond uit twee geschakelde leslokalen, die door een ruime gang met garderobe, toiletten, hoofdenkamer en berging verbonden waren met een ruim speellokaal. Volstrekt nieuw was het natte gedeelte in elk lokaal met een aanrechtje en stromend water. Aan de voorkant lag een tegelpleintje en aan de achterkant zorgde een afdoend gesloten hek ervoor, dat ongewenste benadering



H. Lambrechts onderscheiden.
Naast hem burgemeester Wolters.

van het natte grachtwatergedeelte niet kon plaatsvinden. Lambrechts glorieerde en terecht, toen zijn kleuterschool, genoemd naar de jonge prinses Marijke (nu Christina) door de beide dochters van burgemeester Feith officieel geopend werd. Weer was er een bijzondere school tot stand gekomen. Op 5 november 1953 werd tijdens de bestuursvergadering van de Paul Krugerschool het bericht voorgelezen, dat de aanvraag voor de bouw van een nieuw leslokaal was goedgekeurd. De lagere en de ULO school, beide gehuisvest in het gebouw aan de Van Heutszsingel, groeiden na de oorlogsjaren voorspoedig en er moest al weer een klas tijdelijk ondergebracht worden in de kerkenraadskamer van de Gereformeerde kerk. De bestuurders knikten na het voorlezen goedkeurend, want het ruimteprobleem werd nu weer opgelost. Toen kwam echter algemeen adjunct W.Faber, in het dagelijks leven hoofdcommies ter secretarie, met een opzienbarend idee. "Zou het in verband met de te verwachten latere uitbreidingen niet wenselijk zijn een verdieping met twee lokalen op de bestaande school te bouwen?", opperde hij. Verbazing allerwegen, maar Faber kreeg onmiddellijk bijval van voorzitter Feijen, die wist dat Faber met kennis van zaken sprak. Er werd contact gezocht met de landelijke Schoolraad voor het Chr. Onderwijs, die adviseerde architect J. Kluitenberg uit Apeldoorn eens te raadplegen. Deze ontwierp een plan voor een verbouwde school met twee lokalen op de verdieping, waarna Feijen en de architect bezoeken brachten aan inspectrice Van Dijk en het Departement in Den Haag. Men ging akkoord, ook al met een gewijzigd plan, dat voorzag in de bouw van een nieuwe school met vier lokalen gelijkvloers en twee op de verdieping. Op 29 oktober 1954 kwam de architect ineens met het idee in plaats van twee maar liefst vier lokalen op de verdieping te bouwen. Weer keek men elkaar verbaasd aan en weer waren het Faber en Feijen, die de laatste twijfels wegnamen. Opnieuw werden Inspectrice en Departement bezocht en eind maart kwam het verlossende bericht van de officiële goedkeuring. Het was haast niet te geloven, maar de Paul Krugerschool zou een nieuw gebouw krijgen met een verdieping en in totaal acht lokalen. Feijen en



De Prinses Marijkeschool geopend.

Faber hadden het weer voor elkaar gekregen!

Op 28 april 1955 werd de bouw voor f 149.464,- gegund aan de Coevorder aannemer G. Santman en ruim een jaar later opende de ambassadeur van de Unie van Zuid-Afrika, de heer J.P.Hoogenhout, de nieuwe Paul Krugerschool. Feijen overhandigde hem stralend van trots de sleutel en algemeen adjunct Faber keek glimlachend toe. Weer was een bijzondere school tot stand gekomen. Eigenlijk toch heel bijzonder, zo kort na de Tweede Wereldoorlog, drie nieuwe bijzondere scholen in Coevorden. Een ervan, de Prinses Marijkeschool, is inmiddels afgebroken en een andere, de Chr. Lagere landbouwschool, is opgeheven en het gebouw fungeert nu als samenkomstcentrum van de Evangelische Gemeente. De Paul Krugerschool daarentegen staat nog onwrikbaar op haar plaats en vierde dit jaar haar honderdjarig bestaan. In een zevenenveertig jaar oud gebouw dat, doelmatig aangepast, nog aan alle eisen voldoet. Een bijzondere school.



Hoge gasten in de nieuwe Paul Krugerschool.
V.l.n.r.: mevrouw en ambassadeur Hoogenhout,
voorzitter Feijen en burgemeester en mevrouw Feith.